

Datum
2021-01-15

Diarienummer
FSN-2020/596.601

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Karolin.Bogren-Gavling@huddinge.se

Förskolenämnden

Återkoppling, Initiativ (S) Alla barn behöver förskola

Förslag till beslut

Förskolenämnden har tagit del av informationen av återrapportering gällande Initiativ (S) , Alla barn behöver förskola.

Sammanfattning

Förskolenämnden uppdrog i november år 2019 förvaltningen att redovisa områdesvis hur många barn som står utanför förskoleverksamhet överhuvudtaget.

Förvaltningen redovisar andel och antal barn per bostadsområde i kommunen som står utanför förskoleverksamhet. Statistiken som redovisas omfattar barn i åldern 1-5 år. De bostadsområden som redovisas är Flemingsberg, Fullersta, Glömsta, Stuvsta, Segeltorp, Sjäddalen, Skogås, Snättringe, Trångsund och Vårby.

Förvaltningen har jämfört den redovisade statistiken med Skolverkets rapport, Deltagande i förskolan samt utredningen Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska, SOU 2020:67. Förvaltningen kan, som rapporten och utredningen visar, se att barn i socioekonomiskt svaga områden i lägre grad deltar i förskolan. Rapporten och utredningen kommer att användas som en del av förvaltningens fortsatta arbete för att öka barns deltagande i förskolan.

Förvaltningen kommer att förstärka öppna förskolans roll kring att fånga upp föräldrar som besöker dess verksamhet och har barn i åldern 3-5 som ej är inskrivna i förskolan. Öppna förskolan i samarbete med bland annat barnavårdscentral, familjecentral och socialtjänst kan också, på ett effektivare sätt än idag, arbeta med att fånga upp föräldrar tidigt och informera om förskolans verksamhet. Samt informera om att deltagande i förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och att dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid. Detta kommer att arbetas med inom ramen för förskolenämndens verksamhetsplan samt barn- och utbildningsförvaltningens arbetsplan.

Förvaltningen kommer även att undersöka hur andra kommuner har arbetat med samverkan olika verksamheter emellan samt i det uppsökande arbetet,

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

för att hitta goda exempel på vad som kan utvecklas och arbetas vidare med för att öka deltagandet i förskolan.

Beskrivning av ärendet

Initiativet inkom till förskolenämnden den 13 november 2019 via Erling Karlsson (S), Liz Trana (S), Carina Andersson (S), Pran Malhotra (S), Nora Salem (S) och Johan Pettersson (S). I initiativet lyfts det fram att Alla barn behöver förskola.

Socialdemokraterna anger i sitt initiativ att det finns en variation i andelen barn som är inskrivna i förskolan i de olika kommundelarna. I initiativet anges vikten av att alla barn deltar i förskolans verksamhet utifrån att förskolan ska främja alla barns utveckling. Med anledning av ovanstående föreslog initiativet att nämnden skulle begära en redovisning områdesvis av hur många barn som står utanför förskoleverksamhet överhuvudtaget.

Förskolenämnden uppdrog i november år 2019 förvaltningen att redovisa områdesvis hur många barn som står utanför förskoleverksamhet överhuvudtaget. Förvaltningen redovisar andel och antal barn per bostadsområde i kommunen som står utanför förskoleverksamhet. Statistiken som redovisas omfattar barn i åldern 1-5 år. De bostadsområden som redovisas är Flemingsberg, Fullersta, Glömsta, Stuvsta, Segeltorp, Sjäddalen, Skogås, Snättringe, Trångsund och Vårby.

I nedan tabell redovisas *andel* och *antal* barn per åldersgrupp boende i de bostadsområden som redovisas och som *ej är inskrivna* i någon omsorgsform. Med omsorgsform åsyftas i denna redovisning förskola i egen regi, förskola i fristående regi samt pedagogisk omsorg. Även den totala andelen och det totala antalet barn som står utanför förskoleverksamhet eller pedagogisk omsorg redovisas sammantaget per åldersgrupp.

Datum
2021-01-15

Diarienummer
FSN-2020/596.601

Barn per åldersgrupp som <i>ej är inskrivna</i> i någon omsorgsform					
	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Flemingsberg					
andel i procent:	48	14	17	12	13
antal barn:	102	27	34	23	25
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	213	200	204	198	193
Fullersta					
andel i procent:	45	4	2	1	2
antal barn:	25	3	2	1	2
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	55	72	84	90	90
Glömsta					
andel i procent:	51	0	2	2	4
antal barn:	41	0	2	2	6
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	81	112	128	131	142
Stuvsta					
andel i procent:	51	1	0	2	5
antal barn:	50	1	0	3	6
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	98	113	110	130	131
Segeltorp					
andel i procent:	63	5	4	2	2
antal barn:	63	5	6	3	2
av totalt antal barn boende i område:	100	107	137	129	126

Datum
2021-01-15

Diarienummer
FSN-2020/596.601

Sjödalen andel i procent:	61	5	4	3	4
antal barn:	104	10	7	6	7
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	171	184	171	197	191
Skogås andel i procent:	45	15	10	7	5
antal barn:	74	26	17	12	8
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	165	169	162	168	147
Snättringe andel i procent:	47	3	1	0	2
antal barn:	44	3	1	0	2
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	93	99	118	115	114
Trångsund andel i procent:	40	7	7	4	4
antal barn:	39	8	7	5	5
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	97	115	106	117	113
Vårby andel i procent:	46	16	8	13	7
antal barn:	71	21	10	22	11
av totalt antal barn boende i bostadsområdet:	156	133	132	172	148

Datum
2021-01-15

Diarienummer
FSN-2020/596.601

Totalt ej inskrivna/ åldersgrupp andel i procent:	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
	50	8	6	5	5
antal barn:	613	104	86	77	74
av totalt antal barn boende i bostadsområdena:	1229	1304	1352	1447	1395

Totalt i åldern 1-5 år i de redovisade bostadsområdena är det 14 procent (954 av 6727 barn) som står utanför förskoleverksamhet eller pedagogisk omsorg.

Att flertalet barn som är 1 år ej är inskrivna i någon omsorgsform är troligen inte något som är ovanligt då vårdnadshavare väljer att vara hemma längre med sina barn och att barnen då börjar förskolan när de är äldre än 1 år.

Något som behöver analyseras vidare är resultaten från Flemingsberg, Skogås samt Vårby, med särskilt fokus på barn i åldern 3 – 5 år.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har jämfört den redovisade statistiken med Skolverkets rapport, Deltagande i förskolan samt utredningen Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska, SOU 2020:67. Förvaltningen kan som rapporten och utredningen visar se att barn i socioekonomiskt svaga områden i lägre grad deltar i förskolan.

Rapporten och utredningen kommer att användas som en del av förvaltningens fortsatta arbete för att öka barns deltagande i förskolan.

Nedan redogörs kort för delar av innehållet i rapporten och utredningen.

Skolverkets rapport Deltagande i förskolan

Skolverkets utredning visar på att ett lägre deltagande i förskola och pedagogisk omsorg bland barn från socioekonomiskt utsatta grupper. Barn till föräldrar med låg inkomst deltar i mindre utsträckning jämfört med andra barn.

Detsamma gäller barn till lågutbildade föräldrar och föräldrar som inte förvärvsarbetar. Låginkomsttagare och föräldrar till barn i storstäder och storstadnära kommuner är också mindre benägna att nyttja förskola och pedagogisk omsorg jämfört med andra föräldrar. Enligt Skolverkets rapport är orsakerna till att barn inte går i förskolan inte kända.

Skolverkets rapport beskriver också att en grundläggande förutsättning för att barn ska kunna delta i förskolan är att vårdnadshavare har kännedom om rätten till förskola.

För att vårdnadshavare ska känna sig trygga med att lämna sina barn till förskolan, behöver de också känna till syftet med utbildningen i förskolan samt förskolans värdegrund och uppdrag.

Bristen på förskollärare beskrivs i rapporten som en utmaning om deltagandet i förskolan ökar. Det råder idag brist på förskollärare och prognoser framåt visar på att behovet av förskollärare under de kommande åren kommer vara betydligt större än tillgången.

Utredning Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska, SOU 2020:67

En del av uppdraget i denna utredning var att analysera de huvudsakliga orsakerna till att vissa grupper av barn i lägre grad deltar i förskolans verksamhet.

Utredningen visar liksom Skolverkets rapport att barn i åldern 3-5 år och som inte är inskrivna i förskolan har föräldrar med låg utbildning.

Det har också visat sig vara vanligare att barn i åldern 3-5 år och som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg har vårdnadshavare som saknar förvärvsarbete. Utredningen visar att en tredjedel av barnen i åldersgruppen som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg har endast en förvärvsarbetsande vårdnadshavare.

Utredningen beskriver också hur befintlig statistik redovisar andelen inskrivna barn i förskolan men denna säger inget om i vilken utsträckning som de inskrivna barnen deltar i förskolan.

Orsakerna till att barn inte deltar i förskolan är det svårt att uttala sig om. Det finns begränsad forskning inom området och det finns ingen svensk studie som genom intervjuer med vårdnadshavare har undersökt orsakerna till att de väljer att inte ha sina barn i förskola eller pedagogisk omsorg. Utredningen har dock hittat några möjliga orsaker till att vissa barn inte deltar i förskolan:

-barnets vårdnadshavare är föräldraledig med ett yngre syskon och väljer att även ha det äldre barnet hemma

-barnets vårdnadshavare är arbetslös

-boendesituationen samt att familjen ofta flyttar mellan olika stadsdelar eller kommuner

-vårdnadshavarna har inte fått den förskoleplats de önskar eller har fått en förskoleplats som de tycker är placerad för långt från hemmet

-vårdnadshavare har bristfällig information och kunskap om förskolan och vilken betydelse den kan ha för barnets utveckling

Datum
2021-01-15

Diarienummer
FSN-2020/596.601

-bland nyanlända föräldrar kan det finnas en misstänksamhet mot myndigheter och institutioner, t.ex. kopplad till en rädsla för att barn som skrivs in i förskolan ska omhändertas av socialtjänsten

-uppfattningar om att kvinnor bör vara hemma med sina barn under deras första levnadsår kan påverka vårdnadshavares benägenhet att skriva in sina barn i förskolan

-vårdnadshavarna lever isolerat och mår för dåligt för att aktivt kunna använda sig av verksamheten eller ta till sig information om förskolan.

Förvaltningens arbete framåt

Förvaltningen kan, som rapporten och utredningen visar, se att barn i socioekonomiskt svaga områden i lägre grad deltar i förskolan. Möjliga orsaker till detta kan vara att barn i äldre förskoleåldern har yngre syskon vilket innebär att någon förälder är föräldraledig och då väljer att gå till öppna förskolans verksamhet med samtliga barn. En annan möjlig orsak till att inte delta i förskolan kan vara att föräldrarna inte har kännedom om förskolans verksamhet eller tillräckliga kunskaper om förskolans uppdrag samt förskolans betydelse för barns utveckling.

Forskning från bland andra Sven Persson (professor i pedagogik) visar att deltagandet i en förskola där stöd ges till utveckling har stor positiv påverkan på barns utveckling och lärande långt upp i skolåldern och välbefinnande senare i livet.

Förvaltningen ser barns deltagande i förskolan som en viktig del för att stärka möjligheten till utveckling och lärande.

Att få vara i ett sammanhang tillsammans med andra barn och vuxna och lära tillsammans samt att utvecklas som enskild individ. Förvaltningen ser även deltagandet i förskolan som ett led i det preventiva arbetet för att tidigt upptäcka och ge tidiga insatser till barn och familjer.

Förvaltningen ser även förändringen av HKF 6310 med diarienummer FSN-2020/579.112 där grunderbjudandet innebär en vistelsetid på 25 timmar per vecka inklusive skollov för alla barn från den 1 mars 2021, som ett led i att öka andelen barn i förskolan. Detta utifrån att förvaltningen identifierat ett par kategorier föräldrar vars barns rätt till förskola och pedagogisk omsorg inte regleras vare sig i de kommunala föreskrifterna eller i skollagen. Det fanns därmed ett antal barn i kommunen som riskerade att helt vara utan förskola eller pedagogisk omsorg. Exempelvis barn vars föräldrar är heltidspermitterade, pensionärer, hemmavarande utan att vara arbetsökande eller långtidssjukskrivna. För att uppnå kommunens mål att erbjuda alla medborgare en utbildning med hög kvalitet anser förvaltningen att det är av stor vikt att alla barn erbjuds förskola på lika villkor.

Datum
2021-01-15

Diarienummer
FSN-2020/596.601

Förvaltningen kommer att förstärka öppna förskolans roll kring att fånga upp föräldrar som besöker dess verksamhet och har barn i åldern 3-5 som ej är inskrivna i förskolan. Öppna förskolan i samarbete med bland annat barnavårdscentral, familjecentral och socialtjänst kan också, på ett effektivare sätt än idag, arbeta med att fånga upp föräldrar tidigt och informera om förskolans verksamhet. Samt informera om att deltagande i förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och att dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid. Detta kommer att arbetas med inom ramen för förskolenämndens verksamhetsplan samt barn- och utbildningsförvaltningens arbetsplan.

Förvaltningen kommer även att undersöka hur andra kommuner har arbetat med samverkan olika verksamheter emellan och i det uppsökande arbetet för att hitta goda exempel på vad som kan utvecklas och arbetas vidare med för att öka deltagandet i förskolan.

Förvaltningen har under år 2020 sett en effekt av den pågående pandemin där föräldrar skjuter upp inskolningsdatumet i förskolan. Ett fåtal föräldrar har även tackat nej till förskoleplats med anledning av pandemin.

Helena Näslund
Tf. utbildningsdirektör

Susanne Fritz
Verksamhetschef förskola

Beslutet ska skickas till
Akten